

Sygn. akt VI U 341/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – SSO Janusz Madej

Protokolant – st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2018 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania: Z. B.

od decyzji: Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 23 grudnia 2016 r., Nr (...)

w sprawie: Z. B.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o przeniesienie odpowiedzialności za długi składkowe spółki z o.o. na członka jej zarządu

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż Z. B., jako członek zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ś., ponosi odpowiedzialność za zobowiązania tej Spółki z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 63074 zł 78 gr (sześćdziesiąt trzy tysiące siedemdziesiąt cztery 78/100), w tym :

1) na ubezpieczenia społeczne :

- 46427 zł 91 gr (czterdzieści sześć tysięcy czterysta dwadzieścia siedem 91/100) z tytułu nieopłaconych składek za okres 12/2010 – 02/2011; 04/2011 – 05/2011;

- 2332 zł (dwa tysiące trzysta trzydzieści dwa) z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 13 lipca 2011 r.;

2) na ubezpieczenie zdrowotne :

- 12161 zł 08 gr (dwanaście tysięcy sto sześćdziesiąt jeden 08/100) z tytułu nieopłaconych składek za okres 12/2010 – 02/2011; 04/2011 – 05/2011;

- 605 zł (sześćset pięć) z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 13 lipca 2011 r.;

3) na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych :

- 1504 zł 79 gr (jeden tysiąc pięćset cztery 79/100) z tytułu nieopłaconych składek za okres 12/2010; 02/2011; 04/2011 – 05/2011;

- 44 zł (czterdzieści cztery) z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 13 lipca 2011 r.;

II oddala odwołanie w pozostałej części;

III zasądza od powoda Z. B. na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. 1188 zł (jeden tysiąc sto osiemdziesiąt osiem) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

VI U 341/17

UZASADNIENIE

Decyzją Nr (...) z dnia 23 grudnia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. – na podstawie art.108 § 1, art.107 § 1, § 2 pkt 2 i 4 oraz art.116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015r., poz.613 – j.t.), poprzez art.31 i art.32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r., poz.1921) – orzekł o odpowiedzialności Z. B. za zobowiązania Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) Ś. z siedzibą: ul. (...), (...)-(...) Ś., NIP (...), REGON (...), z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 102929 zł 44 gr, w tym:

1) na ubezpieczenie społeczne:

- 48954,61 zł z tytułu nieopłaconych składek za okres 12/2010 – 02/2011; 04/2011-07/2011;
- 30252,00 zł z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 23.12.2016r.;

2) na ubezpieczenie zdrowotne:

- 12811,26 zł z tytułu nieopłaconych składek za okres 12/2010 – 02/2011; 04/2011 – 07/2011;
- 7916,00 zł z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 23.12.2016r.;

3) na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych:

- 1877,57 zł z tytułu nieopłaconych składek za okres 12/2010; 02/2011; 04/2011 – 07/2011;
- 1118,00 zł z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 23.12.2016r.

W uzasadnieniu tej decyzji Zakład wskazał, iż na podstawie zgromadzonej dokumentacji (akta Spółki z o.o. (...) Ś. jako płatnika składek, zawierające dokumentację zgłoszeniową i rozliczeniową, informacje na podstawie akt nr KRS 173470 udostępnionych do wglądu przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w zakresie umowy i działalności Spółki; postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy XV Wydziału Gospodarczego z dnia 14.07.2011r. sygn.. akt XV GU 35/11 o ogłoszeniu upadłości (...) Ś., obejmującej likwidację majątku upadłego) ustalił następujący stan faktyczny:

Aktem notarialnym Rep. A nr (...) z dnia 21.08.2003r. zawiązano Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (...) Sp. z o.o. Aktem notarialnym Rep. A (...) z dnia 10.09.2003r. zmieniono nazwę Spółki na (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, której Prezesem był J. B.. Protokołem Nadzwyczajnego Zgromadzenia z dnia 25.10.2005r. odwołano ówczesnego Prezesa Zarządu i powołano nowego w osobie Z. B.. Postanowieniem z dnia 27 czerwca 2011r. (sygn.. akt GU 35/11) Sąd Rejonowy w Bydgoszczy XV Wydział Gospodarczy z wniosku (...) Spółka z o.o. o ogłoszenie upadłości, postanowił zabezpieczyć majątek dłużnika i ustanowić tymczasowego nadzorcę w osobie R. K.. Postanowieniem z dnia 14 lipca 2011r. Sąd Rejonowy ogłosił upadłość Spółki obejmującą likwidację majątku upadłego.

Spółka zatrudniała pracowników. Z tego tytułu była zobowiązana do opłacenia należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Ponieważ Spółka nie wywiązała się z tego obowiązku w sposób prawidłowy, na jej koncie powstało zadłużenie, które na dzień wydania niniejszej decyzji wynosi łącznie 142231,62 zł, w tym:

1) na ubezpieczenia społeczne:

- 66012,86 zł z tytułu nieopłaconych składek za okres 11/2010-02/2011; 04/2011-07/2011;
- 41253,00 z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 23.12.2016r.;
- 88,00 zł z tytułu kosztów upomnień;

2) na ubezpieczenie zdrowotne:

- 17793,99 z tytułu nieopłaconych składek na okres 09/2010-10/2010; 12/2010-02/2011; 04/2011-07/2011;
- 11179,00 zł – z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 23.12.2016r.;
- 52,80 zł z tytułu kosztów upomnień;

3) Na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych:

- 1877,57 zł z tytułu nieopłaconych składek za okres 12/2010; 02/2011; 04/2011-07/2011;
- 1118,00 zł z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 23.12.2016r.;
- 26,40 zł z tytułu kosztów upomnień;
- 2830,00 zł z tytułu dodatkowej opłaty.

Należności za okres 10/2010-01/2012 były objęte przymusowym dochodzeniem w trybie egzekucji administracyjnej prowadzonej przez Dyrektora Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w B. z rachunku bankowego Spółki, jednakże egzekucja okazała się częściowo skuteczna. W związku z ogłoszeniem upadłości do majątku Spółki z o.o. (...) w Ś., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. Inspektorat w Ś. w dniu 10.10.2011r. zgłosił z zachowaniem ustalonego terminu swoje wierzytelności do masy upadłościowej upadłego dłużnika w kwocie 117.670,94 zł. Z należności uzyskanych z planu podziału funduszów masy upadłości Spółki Zakład uzyskał kwotę 23.471,03 zł.

Z powyższego wynika, że przeprowadzone wobec płatnika przymusowe dochodzenie należności okazało się częściowo skuteczne i nie doprowadziło do spłaty zobowiązań wobec ZUS.

W odniesieniu do pism zobowiązanego z dnia 15 listopada 2016r. i 8 grudnia 2016r. reprezentowanego przez adwokata P. D., Zakład Ubezpieczeń Społecznych podał, iż nie dysponuje odpowiednimi służbami do analizy czy wniosek o ogłoszenie upadłości został złożony we właściwym terminie, czyli czy jest przesłanką egzoneracyjną dla członka zarządu czy też nie. W przypadku wniesienia odwołania od niniejszej decyzji, w toku postępowania sądowego, zarówno zobowiązany jak i Zakład Ubezpieczeń Społecznych może wnioskować o powołanie biegłego sądowego.

Zakład wskazał, iż powyższy stan faktyczny został przeanalizowany i oceniony w oparciu o art.107, 108 oraz 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. – Ordynacja podatkowa.

Zgodnie z art.107 § 1 Ordynacji podatkowej, w przypadkach i w zakresie przewidzianym we wspomnianej ustawie, za zaległości podatkowe podatnika odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem również osoby trzecie. Do kręgu takich osób, z mocy art.116 Ordynacji podatkowej, należą również członkowie zarządu spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. Osoby takie odpowiadają za następujące rodzaje zobowiązań:

- należność główną (składki);
- odsetki za zwłokę;
- koszty postępowania egzekucyjnego.

W myśl art.116 tej samej ustawy, za zaległości z tytułu składek spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

- we właściwym czasie zgłoszono wniosek ogłoszenia upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. poz.978) albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2015r. – Prawo restrukturyzacyjne, albo
- niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości spółki w znacznej części.

Odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu.

W związku z tym Zakład wskazał, że w przypadku Z. B. stwierdzono, iż zaistniały przesłanki uzasadniające przeniesienie na niego odpowiedzialności za zobowiązania (...) sp. z o.o. ponieważ:

- egzekucja wobec ww. Spółki okazała się bezskuteczna;
- pełnił on funkcję Prezesa Zarządu w okresie, kiedy powstało wymienione w sentencji decyzji zadłużenie;
- nie wykazano, że we właściwym czasie złożono wniosek o ogłoszenie upadłości.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł w imieniu Z. B. jego pełnomocnik procesowy, domagając się uchylenia decyzji i zasądzenia od wierzyciela na rzecz zobowiązanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Odwołujący podnosił w pierwszej kolejności zarzuty co do samego sposobu prowadzenia przez organ postępowania administracyjnego zakończonego zaskarżoną decyzją, dotyczące:

- niewskazania jakich należności, w jakiej wysokości i z jakiego okresu dotyczy postępowanie, co naruszało uprawnienia zobowiązanego jako strony i było sprzeczne z zasadą aktywnego udziału stron w postępowaniu administracyjnym (art.10 § 1 K.p.a. i art.61 § 4 K.p.a.);
- powinności organu zbadania przesłanek odpowiedzialności członka zarządu, pozytywnych z urzędu, negatywnych zasadniczo na wniosek strony;
- naruszenia art.75 § 1 K.p.a. i art.78 § 1 K.p.a. poprzez nierozważenie przez organ okoliczności i wniosków mających znaczenie dla sprawy, w szczególności wniosku o powołanie biegłego.

Ponadto skarżący stawiał także zaskarżonej decyzji zarzuty merytoryczne, twierdząc że wniosek o ogłoszenie upadłości (...) Sp. z o.o. został zgłoszony we właściwym – w rozumieniu art.116 § 1 Ordynacji podatkowej – czasie. ZUS w części został bowiem zaspokojony w postępowaniu upadłościowym spółki, do kwoty ponad 23.000 zł, jednak rozumie on tę przesłankę chyba tak, że dany wierzyciel powinien się zaspokoić w całości, a przecież wtedy cały ten przepis nie miałby sensu i zastosowania – o tym czy czas złożenia wniosku był odpowiedni rozstrzyga się wtedy, gdy dług istnieje, a nie wtedy gdy go nie ma.

Odwołujący argumentował, iż z problemem właściwości czasu złożenia przez niego wniosku o ogłoszenie upadłości wiąże się porównanie czasu i rozmiaru powstania zobowiązań Spółki (...) wobec jej wierzycieli oraz jej wierzytelności, czyli płynności Spółki. Spółka ta posiadała zobowiązania, ale posiadała też równoważące je wierzytelności. Przyczyną utraty płynności było niezrealizowanie zobowiązań wobec Spółki przez jej kontrahenta (...) Spółkę z ograniczoną

odpowiedzialnością Spółkę komandytową w J. Zobowiązania tego podmiotu wyniosły ostatecznie ponad 1.700.000 zł i powstawały na przełomie 2010r. i 2011r. Spółka ta miała wówczas problemy finansowe, ale ostatecznie dziś jest dość dobrze działającym podmiotem, jest wypłacalna. Gdy zobowiązany zdał sobie sprawę, że należności te nie będą dobrowolnie przez Spółkę (...) zapłacone, złożył wniosek o ogłoszenie upadłości. I to był czas właściwy. Przy tym zaniechanie dochodzenia tych należności przez syndyka jest – w ocenie odwołującego się – wyrazem co najmniej niedbalstwa. Gdyby te należności zostały ściągnięte, prawie wszyscy wierzyciele zostaliby zaspokojeni.

Powód zarzucał także, iż organ chce przenieść na niego odpowiedzialność za należności za okres czerwca i lipca 2011r., za które jako członek zarządu nie odpowiada, bo jest to już okres po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości. Wyrok Sądu Najwyższego – Izby Pracy Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 03.12.2013r. II UK 23/13 (Rzeczpospolita) daje tezę:

„Prezes spółki odpowiada za jej długi wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych tylko do dnia złożenia do sądu wniosku o upadłość zadłużonej spółki, nawet jeśli sąd wyda później postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego”.

Wyrok Sądu Najwyższego – Izba Cywilna 30.09.2004r. IV CK 49/04 (Legalis) na gruncie podobnej regulacji art.299 Ksk stanowi: „Za właściwą, z punktu widzenia założeń przepisu art.299 KSH i celu zawartego w nim unormowania, cezurę czasową rozgraniczającą ze względu na moment ich powstania, zobowiązania za które ponoszą odpowiedzialność członkowie zarządu spółki z o.o. uznać należy dzień zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki”.

Powód podnosił przy tym, iż trzeba mieć na uwadze, że upadły po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości jest istotnie ograniczony w zarządzaniu majątkiem (art.38.1 prawa upadłościowego), a po ogłoszeniu upadłości likwidacyjnej jest tego zarządu pozbawiany (art.75.1 prawa upadłościowego).

Dodatkowo odwołujący się zarzucał organowi, iż nalicza też w decyzji odsetki za opóźnienie – do daty wydania decyzji, co jest oczywiście nieprawidłowe. Art.92.1 prawa upadłościowego stanowi:

„Z masy upadłości mogą być zaspokojone odsetki od wierzytelności, należne od upadłego, za okres do dnia ogłoszenia upadłości”.

Z przepisu tego wynika, że za dalszy okres odsetki nie obciążają upadłego, nie powinny być naliczone. Zaskarżona decyzja, jak stanowi jej tytuł, przenosi tylko odpowiedzialność Spółki na członka zarządu, czyli za wszystkie wymienione w niej zobowiązania powinna odpowiadać przede wszystkim Spółka – art.116 § 1 in principio ordynacji podatkowej mówi o zaległościach spółki. Tymczasem oprócz tego, że z mocy powołanego art.92.1 prawa upadłościowego spółka nie odpowiada za odsetki od dnia ogłoszenia upadłości, to jeszcze utraciła ona byt prawny.

Dodatkowym argumentem jest też art.116 § 2a ordynacji podatkowej, który jest regulacją wyjątkową, a dotyczy likwidacji spółki, a nie wspomina o odsetkach. A contrario więc nie można podobnych, rozszerzonych zasad stosować w przypadku upadłości i co do odsetek. Kwestie te były już wyjaśnione w orzecznictwie. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 13.07.2012r. I FSK 1555/11 (Legalis) stanowi: „W sytuacji, gdy odpowiedzialność osoby trzeciej jest odpowiedzialnością subsydiarną i in solidum za dług spółki, a więc za cudzy dług, to zakres odpowiedzialności osoby trzeciej nie może być większy niż zakres odpowiedzialności samego dłużnika (spółki). Z treści art.92 ust.1 ustawy z dnia 28 lutego 2003r. Prawo upadłościowe i naprawcze (t.j. Dz. U. z 2012r., poz.1112) wynika, że z masy upadłości mogą być zaspokojone odsetki od wierzytelności, należne od upadłego za okres do dnia ogłoszenia upadłości.

W sytuacji zatem ogłoszenia upadłości spółki i przeprowadzenia egzekucji uniwersalnej wierzyciel nie ma możliwości uzyskania odsetek od wierzytelności należnych od upadłego po dniu ogłoszenia upadłości. Skoro wierzyciel nie może się domagać od spółki tych odsetek, to nie można uznać, by mógł domagać się ich od osoby trzeciej, której odpowiedzialność jest in solidum i subsydiarna. Prowadziłoby to bowiem do zwiększenia zakresu odpowiedzialności

osoby trzeciej w porównaniu do odpowiedzialności podatnika. Przepisu art.107 § 2 Ordynacji podatkowej nie można interpretować w oderwaniu od uregulowań zawartych w art.92 ust.1 prawa upadłościowego i naprawczego”.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS Oddział w B. wnosił o oddalenie odwołania i zasądzenie od odwołującego na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, powołując argumentację przedstawioną uprzednio w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Ponadto, odnosząc się do podniesionego w odwołaniu twierdzenia, że wniosek o ogłoszenie upadłości został złożony we właściwym czasie, organ rentowy wskazywał, iż niepłacenie składek przez Spółkę rozpoczęło się od grudnia 2010r. Z załączonych do odwołania pism wynika, że pozew o zapłatę przeciwko (...)datowany jest na dzień 24 lutego 2011r. W pozwie tym zamieszczony jest wniosek o zwolnienie powódki z ponoszenia kosztów sądowych ze wskazaniem jej sytuacji finansowej, z której wynika, że Spółka faktycznie już na koniec 2010r. straciła płynność finansową. Nie jest zatem – zdaniem organu – prawdą, że właściwym czasem na złożenie wniosku o upadłość – jak twierdzi odwołujący – był czerwiec 2011r.

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

Powód Z. B. od 2005r. pełnił funkcję prezesa zarządu (...) Spółki z o.o. z siedzibą w Ś.. Rok 2010 Spółka ta zakończyła ujemnym wynikiem finansowym. Jedną z przyczyn trudnej sytuacji ekonomiczno – finansowej Spółki było niezaspokojenie jej wierzytelności, przysługujących wobec jej kontrahenta (...) Spółki z o.o. Spółki komandytowej z siedzibą w J.. Na dzień 31 grudnia 2010r. wymagalne wierzytelności Spółki (...) wobec tej Spółki osiągnęły poziom 1.287.577 zł 69 gr, a na dzień 31 stycznia 2011r. stały się wymagalne kolejne wierzytelności Spółki (...) wobec (...) Spółki z o.o. Spółki komandytowej na kwotę 90.514 zł 82 gr, a w dniu 20 lutego 2011r. wymagalna stała się wierzytelność na dalszą kwotę 360.462 zł 40 gr.

W dniu 25 lutego 2011r. w Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy zarejestrowany został pozew (...) Spółki z o.o. z siedzibą w Ś. przeciwko (...) Spółce z o.o. Spółce komandytowej w J. o zapłatę 234.059 zł. Wraz z tym pozwem strona powodowa złożyła wniosek o zwolnienie jej od kosztów sądowych w części dotyczącej opłaty od pozwu, powołując się na swoją bardzo trudną sytuację finansową i majątkową (płatniczą) wynikającą z osiągnięcia na koniec 2010r. straty brutto w wysokości 642.000 zł, jak również z relacji jej zobowiązań (które na koniec 2010r. wynosiły 6.094.000 zł) do jej wierzytelności (które na koniec roku 2010 osiągnęły poziom 2.073.000 zł), co spowodowało utartę jej płynności finansowej. Dodatkowo Spółka (...) Ś. podawała też w treści wniosku o zwolnienie jej od kosztów sądowych w powyższym zakresie, iż jej aktywa trwale mają wartość 402.000 zł (i w całości służą działalności gospodarczej i nie mogą zostać spieniężone ani sprzedane), a środki pieniężne na rachunku bankowym wynoszą 1.543,84 zł.

Postanowieniem z dnia 28 marca 2011r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy oddalił powyższy wyrok o zwolnienie od kosztów sądowych, a zażalenie Spółki (...) Ś. z dnia 7 kwietnia 2011r. zostało oddalone postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 12 maja 2011r. (doręczonym pełnomocnikowi tej Spółki w dniu 30 maja 2011r.).

W dniu 13 czerwca 2011r. (...) Spółka z o.o. z siedzibą w Ś. złożyła w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy XV Wydziale Gospodarczym wniosek o ogłoszenie swojej upadłości, obejmującej likwidację jej majątku. Sąd ten postanowieniem z dnia 14 lipca 2011r. (sygn. akt XV GU 35/11) ogłosił upadłość Spółki i wyznaczył syndyka masy upadłości R. K. (który wcześniej wyznaczony został do pełnienia funkcji nadzorca sądowego).

Postępowanie upadłościowe toczyło się przed Sądem Rejonowym w Bydgoszczy XV Wydziałem Gospodarczym pod sygn. XV GUp 17/11 i zakończyło się likwidacją majątku upadłego oraz podziałem funduszy masy upadłości i częściowym zaspokojeniem wierzycieli. Postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2016r. Sąd ten stwierdził zakończenie postępowania upadłościowego (...) Spółki z o.o. z siedzibą w Ś.. Postanowienie to uprawomocniło się z dniem 4 maja 2016r.

Po zakończeniu postępowania upadłościowego (...) Spółka z o.o. z siedzibą w Ś. została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 9 czerwca 2016r. i utraciła osobowość prawną.

(dowody: przesłuchanie powoda Z. B. – e-protokół rozprawy k.66 a.s. i skrócony protokół rozprawy k.64-65 a.s.; odpis pozwu z dnia 24 lutego 2011r. w postępowaniu upominawczym k.6-9 a.s.; dokumenty w aktach sprawy:

- Sąd Okręgowy w Bydgoszczy sygn.. akt VIII GNc 58/11 oraz Sądu Apelacyjnego w Gdańsku I Acz 758/11;
- Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o sygn.. akt XV GU 35/11 oraz XV GUp 17/11;

odpis pełny z Krajowego rejestru Sądowego nr KRS (...) – k.17-19 a.s.)

Spór w rozpoznawanej sprawie dotyczył tego czy zostały spełnione przesłanki przeniesienia na powoda Z. B. odpowiedzialności za długi składkowe (wraz z odsetkami) wskazane w zaskarżonej decyzji z dnia 23 grudnia 2016r. Przesłanki te wskazane zostały w przepisach art.116 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2018r., poz.800), zgodnie z którymi:

- § 1 – za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części;

- § 2 – odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upłynął w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu, oraz zaległości wymienione w art.52 powstałe w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu.

Przepisy te znajdują zastosowanie także do zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych poprzez delegację ustawową z art.31 i art.32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017r., poz.1778).

Analiza podniesionych w odwołaniu zarzutów prowadzi do wniosku, iż powód w pierwszej kolejności zarzucał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B. naruszenie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego (art.10 § 1 oraz art.61 § 4), co miało doprowadzić do niewskazania jakich należności, w jakiej wysokości i z jakiego okresu dotyczyło postępowanie administracyjne. Zarzut ten na etapie postępowania sądowego stracił na aktualności ze względu na określenie wysokości należności składkowych (ich wysokości) oraz okresów, których dotyczyły, w treści zaskarżonej decyzji. Natomiast samo istnienie w sensie prawnym wierzytelności ZUS wobec Spółki (...) Ś. potwierdził dowód z dokumentu urzędowego - listy wierzytelności, w której pod poz.60 ujęte zostały wierzytelności z tytułu:

- składek na ubezpieczenia społeczne, odsetek kosztów upomnień i egzekucji w łącznej kwocie 93.006 zł 18 gr;
- składek na ubezpieczenie zdrowotne, odsetek, kosztów upomnień i egzekucji w kwocie 19.006 zł 39 gr,
- składek na FP i FGŚP, odsetek, kosztów upomnień i egzekucji i dodatkowej opłaty w kwocie 4.779 zł 37 gr

w łącznej kwocie 117.670 zł 94 gr.

(dowód: k.97-98 listy wierzytelności akt sprawy XV GUp 17/11)

Pozostałe zarzuty odwołania odnosiły się do kwestii stricte merytorycznej, czy wniosek o ogłoszenie upadłości Spółki (...) Ś. został złożony w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy we właściwym czasie w rozumieniu art.116 § 1 pkt 1 lit.a – Ordynacji podatkowej.

Rozważania w tej kwestii rozpocząć należy od odwołania się do przepisów prawa materialnego określających terminy i przesłanki zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Chodzi o przepisy ustawy z dnia 28 lutego 2003r. Prawo upadłościowe i naprawcze w brzmieniu obowiązującym w dniu złożenia przez (...) Spółkę z o.o. wniosku o ogłoszenie swojej upadłości oraz w dniu ogłoszenia tej upadłości przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, tj. 14 lipca 2011r. (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz.1361).

Art.21 tej ustawy (w powyższym brzmieniu) stanowił, iż dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości.

Z kolei art.11 stanowił, że:

- ust.1: dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych;
- ust.2: dłużnika będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, uważa się za niewypłacalnego także wtedy, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość majątku, nawet wówczas, gdy na bieżąco te zobowiązania wykonuje.

Ustaień w tej istotnej dla rozstrzygnięcia sporu kwestii złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości (...) Sp. z o.o. we właściwym czy też w niewłaściwym czasie Sąd Okręgowy dokonał – zgodnie zresztą z wnioskiem dowodowym powoda zgłoszonym w odwołaniu – na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości i ekonomiki przedsiębiorstw (k.126-133 a.s.) oraz ustnych wyjaśnień biegłego złożonych na rozprawie (e-protokół rozprawy k.178; skrócony protokół rozprawy k.173 – 176 a.s.).

Z treści tej opinii wynikało, iż powyższa Spółka utraciła płynność finansową już na koniec 2010r. i była wówczas zdolna do spłaty 83% swoich zobowiązań, pod warunkiem, że wszystkie należności byłyby windykowalne (co jednak – w świetle wiedzy jaką biegła dysponowała w dniu sporządzenia opinii nie było realne). Spółka rok 2010 zakończyła działalność ujemnym wynikiem finansowym, źródłem którego było realizowanie zadań gospodarczych nie dających - odpowiednich do kosztów – przychodów ze sprzedaży. Według ustaleń biegłej sądowej wartość majątku Spółki stała się niższa niż wartość jej zobowiązań na dzień 31 grudnia 2010r. (wg danych bilansowych była ujemna) i wynosiła 196,03 tys. zł.

Wartość majątku (aktywów) wynosiła: 3.102,99 tys. zł, a wartość zobowiązań obciążających ten majątek wynosiła: 3299,02 tys. zł.

Biegła wskazała także – na podstawie wykazu zobowiązań Spółki (...) złożonego do akt sprawy z wniosku o ogłoszenie upadłości o sygn. XV GU 35/11 tom I k.32-51, iż Spółka ta zaprzestała terminowego spłacania zadłużenia już w pierwszej połowie 2010r., ale miała też zadłużenia nieuregulowane terminowo z 2009r., a nawet z 2008r.

Według biegłej zarząd Spółki powinien złożyć wniosek o jej upadłość wcześniej niż 13 czerwca 2011r. Powinno to nastąpić najpóźniej na koniec stycznia 2011r., kiedy to zarząd mógł uzyskać informacje bilansowe za 2010r. i stało się oczywiste, że nie będzie w Spółce znaczących przychodów w najbliższym okresie, ani też możliwości szybkiej windykacji należności. Jej zdaniem wielkość Spółki oraz system informatyczny umożliwiał szybkie uzyskanie informacji bilansowych. Analizę poziomu wymagalności należności (tabela nr 2 wiersz 3 na str. 5 opinii – k.130 a.s.) oraz zobowiązań (z tabela 1 wiersz 3, na str. 4 opinii – k.129 a.s.) wskazuje, iż nawet ściągnięcie należności do

końca 2010r. (kwota 1.287.577,69 zł) nie gwarantowałyby spłaty wymagalnych do końca 2010r. zobowiązań (kwota 1.582.067,66 zł).

Biegła sądowa odniosła się także w swojej pisemnej opinii z dnia 28 lutego 2018r. do podnoszonego przez pełnomocnika powoda w odwołaniu problemu związku właściwego czasu złożenia przez Spółkę wniosku o ogłoszenie swojej upadłości z posiadanymi przez nią wierzytelnościami wobec (...) Spółki z o.o. Spółki komandytowej w J., które – według twierdzeń powoda – miały równoważyć jej zobowiązania i których niezrealizowanie miało być przyczyną utraty płynności (...) Spółki (...).

Biegła sądowa – opierając się na wykazie należności (...) Sp. z o.o. z dnia 7 czerwca 2011r. wobec (...) Sp. z o.o. Spółki komandytowej (karty 17 i 19 akt sprawy Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o sygn. XV GU 35/11) wskazała, iż wymagalne wierzytelności pierwszej z wyżej wskazanych spółek wobec drugiej ((...)) na koniec 2010r. wynosiły 1.287.577,69 zł co stanowiło 74,06% ogółu należności od Spółki (...) wynoszących 1.738.554,91 zł (w skład których wchodziły także należności wymagalne do:

- 20 lutego 2011r. w kwocie 360.462,40 zł,

- 30 stycznia 2011r. w kwocie 90.514 zł 82 gr).

Na dzień 20 lutego 2011r. (termin zapłaty faktury wystawionej w styczniu 2011r.) wszystkie należności z wykazu na k.19 (akt XV GU 35/11) były wymagalne.

W związku z tym biegła sądowa wyjaśniła, że należności od (...) miały istotne znaczenie dla finansów Spółki (...) w 2010r., gdyż stanowiły 61% wszystkich jej należności (wierzytelności). Jednak ich przeterminowanie i brak zapłat uniemożliwiło regulowanie jej zobowiązań, co było powodem do zgłoszenia wniosku o upadłość najpóźniej do końca stycznia 2011r.

Analizując bilanse Spółki (...) biegła dostrzegła ponadto, iż dynamika (przyrost) zobowiązań Spółki – kol.6 tabeli na stronie 6 opinii (k.132 a.s.) – w wysokości 222 % znacznie przewyższała dynamikę (przyrost) należności (163%), a to oznaczało, że Spółka opierała finansowanie na kapitałach obcych (zobowiązaniach).

W ustnych wyjaśnieniach powyższej pisemnej opinii biegła sądowa E. K. podtrzymywała swoją pisemną opinię w całości, wyjaśniając, że nawet gdyby na dzień 31 grudnia 2010r. Spółka (...) odzyskała wszystkie należności przysługujące jej od kontrahentów, to i tak już wtedy nie była zdolna do spłaty całości zadłużenia. Na ten dzień Spółka (...) mogłaby spłacić 83% zobowiązań, a 17% i tak nie byłoby spłacone. Różnica między wartością aktywów, a wartością zobowiązań Spółki wynosiła na 31 grudnia 2010r. 196.030 zł – był to niedobór finansowy w stosunku do zobowiązań Spółki. Dane te biegła ustaliła w oparciu o sprawozdanie finansowe Spółki znajdujące się w aktach sprawy (k.87 – 92 a.s.; k.98 – 100 a.s. oraz k.105 – 112 a.s.). Z bilansu z dnia 3 marca 2011r. sporządzonego na dzień 31 grudnia 2010r. (k.90 – 91 a.s.) wynika, iż wartość aktywów wynosiła 3.102.985 zł 78 gr, a wartość zobowiązań wynosiła 3.299.018,87 zł. Z kolei na koniec 2009r. płynność finansowa Spółki wynosiła 1,13, co oznacza, że wartość bilansowa majątku obrotowego była o 13% większa od wartości zobowiązań pieniężnych. Natomiast – jak wyjaśniła biegła – na dzień 31 grudnia 2010r. wskaźnik ten wynosił 0,83 – czyli 17 % brakowało do wyrównania zobowiązań z wartościami aktywów obrotowych. Aktywa Spółki czyli cały jej majątek na dzień 31 grudnia 2010r. był zadłużony na ponad 106,31% czyli zobowiązania przewyższały wartość całego majątku Spółki o 6,32%. Gdyby środki trwałe będące w posiadaniu Spółki miały wyższą wartość niż bilansowa, to – w ocenie biegłej – mogłoby się zdarzyć, że Spółka, sprzedając cały majątek, mogłaby spłacić całe zobowiązania, jednak po analizie akt upadłościowych biegła nie stwierdziła aby Spółka miała taki majątek.

Biegła wyraziła także swoje stanowcze przekonanie, że najpóźniej na dzień 31 stycznia 2011r. Spółka (...) Ś. powinna złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości, mając na względzie niezaspakajanie swoich należności przez Spółkę (...). W jej ocenie zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości dnia 13 czerwca 2011r. było spóźnione. Porównanie danych z tabeli nr 1 na stronie 4 opinii z tabelą nr 2 na stronie 5 opinii pozwala na ustalenie, zgodnie z którym wymagalne

zobowiązania Spółki (...) Ś. wobec jej wierzycieli na dzień 31 grudnia 2010r. wynosiły 1.582.067,66 zł, a na 2011r. przeszły dalsze zobowiązania wymagalne: budżetowe, bankowe i z ugód sądowych w łącznej kwocie 1.402.003,94 zł. Biegła oceniła przy tym, iż odzyskanie wierzytelności Spółki (...) Ś. już na dzień 31 grudnia 2010r. było wątpliwe, a ich wartość była niższa od wartości jej wymagalnych zobowiązań. Dostrzegła ona także, że już w momencie wnoszenia pozwu przeciwko Spółce (...) w lutym i marcu 2011r., Spółka (...) nie była w stanie opłacić tego pozwu i skutecznie dochodzić swoich należności, przy czym procesy te byłyby skomplikowane ze względu na wzajemne roszczenia obu Spółek.

Dokonując oceny wiarygodności i mocy dowodów z pisemnej opinii biegłej sądowej z dnia 28 lutego 2018r. oraz jej ustnych wyjaśnień złożonych na rozprawie w dniu 10 lipca 2018r. Sąd Okręgowy uznał ich pełną wiarygodność i moc dowodową, co pozwoliło na dokonanie na podstawie tych (i pozostałych) dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia sporu ustaleń. Przy formułowaniu tej oceny Sąd wziął pod uwagę, iż okoliczności ustalone przez biegłą i końcowe wnioski opinii znalazły także potwierdzenie w treści pozostałego materiału dowodowego. Jak już wcześniej zaznaczono, w uzasadnieniu pozwu z dnia 24 lutego 2011r. (k.6 verte akt sprawy) pełnomocnik Spółki (...) powoływał się na bardzo trudną jej sytuację finansową, w tym utratę płynności finansowej oraz na znacznego przewyższenia wartości długów Spółki ponad wartość jej wierzytelności. Okoliczność tę potwierdzał także świadek T. B. (e-protokół rozprawy: 00:43:11 – 00:49:48 - k.76 oraz skrócony protokół rozprawy k.73). Świadek ten podał ponadto, iż proces przeciwko Spółce (...) (gdyby do niego doszło) byłby skomplikowany pod względem faktycznym i prawnym, m.in. ze względu także na roszczenia z tytułu kar umownych i innych roszczeń zgłoszonych przez tę Spółkę na kwoty przewyższające roszczenia Spółki (...).

Fakt przewyższenia przez zobowiązania Spółki jej majątku potwierdził także świadek R. K., pełniący funkcję nadzorcy, a następnie syndyka w postępowaniu upadłościowym tej Spółki.

(e-protokół rozprawy k.66 – 00:15:05 – 00:27:37 i skrócony protokół k.64 a.s.)

Decydujące znaczenie dla uznania wiarygodności opinii biegłej sądowej miało jednak to, iż jej ustalenia i wnioski posiadały pełne potwierdzenie w dowodach z odpisów dokumentów (bilansów i sprawozdań finansowych sporządzonych przez samą Spółkę w ramach nałożonych na nią przepisami prawa obowiązków sprawozdawczych). Dane wynikające z tych dokumentów miały charakter obiektywny i poddane zostały przez biegłą sądową rzetelnej, rzeczowej analizie, cechującej się także szeroką wiedzą ekonomiczną oraz przekonującą logiką argumentacyjną.

Na podstawie powyższych dowodów Sąd Okręgowy ustalił, iż wniosek o ogłoszenie upadłości Spółki (...) złożony przez tę Spółkę w dniu 13 czerwca 2011r. nie został złożony we właściwym - w rozumieniu art.116 § 1 pkt 1 lit.a ustawy Ordynacja podatkowa – czasie. Zebrany w sprawie materiał dowodowy – wskazany wyżej – w sposób jednoznaczny potwierdzał, iż wniosek taki zarząd Spółki w osobie powoda powinien był złożyć najpóźniej do 31 stycznia 2011r.

Należy przy tym podkreślić, iż argumentacja powoda zgodnie z którą zobowiązania spółki (jej długi) miały być równoważone jej wierzytelnościami wobec Spółki (...), nie miała ekonomicznego i prawnego uzasadnienia albowiem:

- po pierwsze, wierzytelności Spółki (...) wobec Spółki (...) narastały przez cały 2010r. i nie były wtedy dochodzone na drodze sądowej;
- po drugie, Spółka (...) zgłaszała wobec Spółki (...): własne wierzytelności, także z tytułu kar umownych, co powodowało bardzo prawdopodobną ich kompensatę z wierzytelnościami Spółki (...), a w konsekwencji bardzo prawdopodobną iluzoryczność tych wierzytelności,
- po trzecie, z pozwem przeciwko Spółce (...) zarządzana przez powoda wystąpiła pod koniec lutego 2011r., a więc w czasie gdy jej sytuacja ekonomiczno – finansowa była już od dłuższego czasu bardzo trudna i uniemożliwiała jej skuteczne złożenie pozwu (brak środków na opłatę pozwu, przy jednoczesnej odmowie zwolnienia jej przez sąd od tej opłaty).

Materiał dowodowy nie potwierdził zatem twierdzeń powoda o terminowym złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości i spełnieniu w ten sposób przesłanki egzonerującej jego odpowiedzialność za długi składkowe Spółki na podstawie art.116 § 1 pkt 1 lit.a Ordynacji podatkowej. Przeciwnie, materiał ten wskazywał, iż wniosek o ogłoszenie upadłości złożony został ze znacznym przekroczeniem terminu wskazanego w art.21 ust.1 Prawa upadłościowego i naprawczego. Spółka (...) nie spłacała swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych już w 2010r., posiadając wymagalne długi z lat wcześniejszych (art.11 ust.1 Prawa upadłościowego i naprawczego). Ponadto jej zobowiązania przekraczały wartość jej majątku już na dzień 31 grudnia 2010r., i okoliczność ta świadczyła o niewypłacalności w rozumieniu także art.11 ust.2 tego Prawa.

Przypomnieć w tym miejscu należy, iż utrwalony kierunek orzecznictwa wskazuje jednoznacznie, iż subiektywne przekonanie członka zarządu, że mimo niepłacenia długów spółce uda się jeszcze poprawić kondycję, a więc przekonanie, że niespłacanie długów jest spowodowane przejściowymi trudnościami, nie ma znaczenia dla oceny przesłanki egzoneracyjnej członka zarządu od odpowiedzialności, jeżeli nie jest poparte obiektywnymi faktami uzasadniającymi ocenę, iż spółka rzeczywiście miała szanse, w możliwym do przewidzenia, krótkim czasie, uzyskać środki na spłatę długów, co uzasadniałoby wstrzymanie się z wnioskiem o upadłość (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2011r. I UK 422/10 – LEX nr 1084705 oraz z dnia 10 lutego 2011r. II UK 265/10 – LEX nr 844740). Badanie „właściwego czasu” na zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości jest przesłanką obiektywną, ustalaną na podstawie okoliczności faktycznych każdej sprawy (por. wyrok Sądu Administracyjnego w Białymstoku z dnia 31 stycznia 2018r. I SA/Bh 1732/17 – LEX nr 2443757).

Złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w dniu 13 czerwca 2011r. było znacznie spóźnione i doprowadziło do niezaspokojenia w całości długów składkowych Spółki (...) objętych zaskarżoną decyzją. Z powyższych motywów Sąd Okręgowy orzekł o częściowym oddaleniu odwołania co do samej zasady i w zakresie ujętym w punkcie II sentencji wyroku. Podstawę prawną częściowego oddalenia odwołania stanowił art.477¹⁴ § 1 K.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami materialno – prawnymi.

Wobec zaskarżenia decyzji z dnia 23 grudnia 2016r. w całości, podlegała ona zmianie częściowo co do długu głównego (choć w niewielkim zakresie obejmującym składki, których wymagalność powstała po ogłoszeniu upadłości, a więc za miesiące czerwiec i lipiec 2011r.), jak również, w większym zakresie, co do zamieszczonego w niej rozstrzygnięcia o odsetkach za zwłokę, które organ rentowy naliczył bezzasadnie także za okres od dnia ogłoszenia upadłości do dnia wydania zaskarżonej decyzji.

Co do długu składkowego, którego wymagalność przypadała po ogłoszeniu upadłości (t.j. po 14 lipca 2011r.) Sąd Okręgowy wskazuje, iż składki:

- na ubezpieczenia społeczne za VI 2011r. w kwocie 845 zł 04 gr oraz za VII 2011r. w kwocie 1.681 zł 66 gr;
- na ubezpieczenie zdrowotne za VI 2011r. w kwocie 217 zł 45 gr oraz za VII 2011r. w kwocie 432 zł 73 gr;
- na FP i FGŚP za VI 2011r. w kwocie 188 zł 83 gr oraz za VII 2011r. w kwocie 183 zł 95 gr

były zobowiązaniami obciążającymi syndyka mocy upadłości, pokrywanymi przez niego w ramach bieżącego zarządu.

Przypomnieć w związku z tym należy, iż zgodnie z art.75 ust.1 Prawa upadłościowego i naprawczego (w brzmieniu obowiązującym w dniu ogłoszenia upadłości Spółki (...)), jeżeli ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku upadłego, upadły traci prawo zarządu oraz możliwość korzystania i rozporządzania mieniem wchodzącym do masy upadłości. Do wydatków postępowania upadłościowego zalicza się – zgodnie z art.230 ust.2 – także przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości podatki i inne daniny publiczne. Wydatki te pokrywa syndyk w miarę wpływu środków pieniężnych do masy upadłości.

Opierając się na wyliczeniu należności składkowych (w tym odsetek za zwłokę) na dzień poprzedzający dzień ogłoszenia upadłości (k.53-55) sporządzonym na zlecenie Sądu przez ZUS i niespornym między stronami co do

wyliczeń matematycznych, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż ustalił właściwą wielkość zobowiązań z tytułu składek na:

- ubezpieczenia społeczne (jako różnicę między kwotą wskazaną w zaskarżonej decyzji: 48.954 zł 61 gr a sumą składek za czerwiec i lipiec 2011r.: 2.526 zł 70 gr (845 zł 01 gr + 1.681 zł 66 gr) – co dało kwotę 46.427 zł 91 gr;
- ubezpieczenie zdrowotne (jako różnicę między kwotą wskazaną w zaskarżonej decyzji 12.811 zł 26 gr a sumą składek za czerwiec i lipiec 2011r.: 650 zł 18 gr (217 zł 45 gr + 432 zł 73 gr) – co dało kwotę 12.161 zł 08 gr;
- FP i FGŚP (jako różnicę między kwotą wskazaną w zaskarżonej decyzji 1.877 zł 57 gr a sumą kwot składek za czerwiec i lipiec 2011r. – 372 zł 78 gr (188 zł 83 gr + 183 zł 95 gr) – co dało kwotę 1.504 zł 79 gr,

(pkt I wyroku).

Częściowej korekcie w treści pkt I sentencji wyroku podlegało także zamieszczone w zaskarżonej decyzji rozstrzygnięcie o odsetkach za zwłokę. W sentencji decyzji odsetki te zostały wskazane w wysokości obliczonej na dzień 23 grudnia 2016r., czyli na dzień wydania zaskarżonej decyzji. Organ rentowy kształtując w ten sposób tę część zobowiązań powoda pominął istotną kwestię subsydiarnego charakteru odpowiedzialności członka zarządu spółki z o.o. za długi składkowe, w tym za uboczne świadczenie odsetkowe obliczone od długu głównego.

Przepis art.107 § 2 pkt 2 Ordynacji podatkowej (w związku z art.31 ustawy systemowej) formułujący odpowiedzialność osób trzecich (w tym członków zarządu spółki z o.o.) za odsetki za zwłokę od zaległości składkowych nie może być interpretowany w oderwaniu od art.92 ust.1 Prawa upadłościowego i naprawczego bowiem nie jest przepisem szczególnym do tego ostatniego. Jest wręcz odwrotnie (tak wyrok Sądu Najwyższego z 17.05.2016r. II UK 248/15 – LEX nr 2122406). W wyroku tym wskazano także, iż „zgodnie z art.107 § 2 pkt 2 Ordynacji podatkowej w związku z art.92 ust.1 Prawa upadłościowego i naprawczego, osoba trzecia nie może ponosić odpowiedzialności za odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych (składkowych) za okres od daty ogłoszenia upadłości. Wynika to z zasady subsydiarności tej odpowiedzialności. Odpowiedzialność osób trzecich za zobowiązania podatkowe (składkowe) występuje w sytuacji niewykonania zobowiązania składkowego przez płatnika składek, jest więc uzależniona od istnienia zobowiązania składkowego, co powoduje, że ma charakter akcesoryjny, następczy i gwarancyjny, a wierzyciel składkowy nie ma swobody zgłaszania roszczenia, lecz w pierwszej kolejności musi dochodzić należności od płatnika składek”. Taką samą wykładnię zaprezentował Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 marca 2017r. II UK 267/16 (LEX nr 2306377).

Jednocześnie Sąd Okręgowy dostrzega, iż z dniem 1 stycznia 2016r. wszedł w życie art.107 § 3 Ordynacji podatkowej zgodnie z którym ogłoszenie upadłości podatnika lub jego następcy prawnego nie ma wpływu na naliczane odsetek od osoby trzeciej. Jednak upadłość (...) Spółki z o.o. z likwidacją jej majątku ogłoszona została w dniu 14 lipca 2011r. W tym kontekście oczywistym jest, iż przepis art. 107 § 3 Ordynacji podatkowej nie może mieć zastosowania do stanu faktycznego sprzed jego wejścia w życie. W poprzednim stanie prawnym osoba trzecia odpowiadała bowiem za odsetki za zwłokę tylko do dnia ogłoszenia upadłości. Zobowiązania powoda z tego tytułu powstały zatem tylko w takim zakresie i dlatego Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 K.p.c. w związku z art. 107§ 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej i art. 92 ust. 1 Prawa upadłościowego (w brzmieniu obowiązującym w dacie złożenia wniosku o upadłość i w dniu jej ogłoszenia) orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku. Wysokość należnych Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych od powoda odsetek za zwłokę na dzień poprzedzający ogłoszenie upadłości została obliczona przez Zakład w sporządzonym na żądanie Sądu zestawieniu na kartach 53 – 55 akt sprawy. Z zestawienia tego – niekwestionowanego przez powoda – wynikało, że na dzień ogłoszenia upadłości Spółki (14 lipca 2011r.) niezapłacone odsetki za zwłokę wynosiły :

- od należności składkowych na Fundusz Ubezpieczeń

Społecznych: 2332 zł;

- od należności składkowych na Fundusz Ubezpieczeń

Zdrowotnych: 605 zł;

- od należności składkowych na F.G.Ś.P. oraz F.P. : 44 zł.

W punkcie III wyroku zamieszczone zostało rozstrzygnięcie o kosztach procesu między stronami oparte na art.100 zd.1 K.p.c. Wobec wygrania przez stronę pozwaną procesu w 61% (wartość przedmiotu sporu 102.929 zł 44 gr obniżona do kwoty 63.074 zł 78 gr) koszty zastępstwa prawnego poniesione przez obie strony zostały przez Sąd Okręgowy stosunkowo rozdzielone ($5.400 \text{ zł} \times 61\% = 3.294 \text{ zł}$ – strona pozwana; $5.400 \text{ zł} \times 39\% + 2.106 \text{ zł}$ strona powodowa) i na rzecz strony pozwanej zasądzona została z tego tytułu kwota 1.188 zł ($3.294 \text{ zł} - 2.106 \text{ zł}$) na podstawie powołanego wyżej art.100 zd.1 K.p.c. a także na podstawie art.98 § 1 i § 3 w zw. z art.99 K.p.c. oraz w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r.:

- w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r. poz.1804 w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia odwołania, tj. 30 stycznia 2017r. i nadanym rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2016r. – Dz. U. z 2016r. poz.1667);
- w sprawie opłat za czynności adwokackie (o brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia odwołania, nadanym rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2016r. – Dz. U. z 2016r. poz.1668).